

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

P9_TA(2021)0506

Sadarbība cīņā pret organizēto noziedzību Rietumbalkānos**Eiropas Parlamenta 2021. gada 15. decembra rezolūcija par sadarbību cīņā pret organizēto noziedzību Rietumbalkānos (2021/2002(INI))**

(2022/C 251/08)

Eiropas Parlaments

- ņemot vērā attiecīgās ANO konvencijas, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību un tās protokolus (2000. gada Palermo protokols) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvenciju,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Krimināltiesību pretkorupcijas konvenciju un Civiltiesību pretkorupcijas konvenciju, kas atvērtas parakstīšanai Strazbūrā attiecīgi 1999. gada 27. janvārī un 1999. gada 4. novembrī, un rezolūcijas (98) 7 un (99) 5, kuras Eiropas Padomes Ministru komiteja pieņēmusi attiecīgi 1998. gada 5. maijā un 1999. gada 1. maijā un ar kurām izveido Pretkorupcijas starpvalstu grupu (GRECO),
- ņemot vērā Eiropas Konvenciju par savstarpējo palīdzību krimināllietās,
- ņemot vērā Eiropas Konvenciju par tiesvedības nodošanu krimināllietās,
- ņemot vērā Eiropas Padomes konvenciju par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par kibernetiskajiem (Budapeštas konvencija),
- ņemot vērā Īpašās ekspertu komitejas pasākumu novērtēšanai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanai (MONEYVAL) darbības un Finanšu darījumu darba grupas ieteikumus,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 26. jūnija, 2019. gada 18. jūnija un 2020. gada 25. marta secinājumus par paplašināšanos un stabilizācijas un asociācijas procesu,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 19. novembra Lēmumu (KĀDP) 2018/1788, ar ko atbalsta Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas Informācijas apstrādes centru vieglo un kājnieku ieroču kontrolei, lai īstenotu Reģionālo ceļvedi par nelikumīgas ieroču tirdzniecības apkarošanu Rietumbalkānos⁽¹⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 6. februāra paziņojumu "Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā" (COM(2018)0065),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 24. jūlija paziņojumu par ES Drošības savienības stratēģiju (COM(2020)0605),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 24. jūlija paziņojumu "ES 2020.–2025. gada rīcības plāns attiecībā uz šaujammieroču nelikumīgu tirdzniecību" (COM(2020)0608),
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 14. aprīļa paziņojumu par ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģiju 2021.–2025. gadam (COM(2021)0170) un pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu "EMPACT – galvenais ES instruments sadarbībai cīņā pret organizēto un smago starptautisko noziedzību" (SWD(2021)0074),

⁽¹⁾ OV L 293, 20.11.2018., 11. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 14. aprīļa paziņojumu par ES Stratēģiju cilvēku tirdzniecības apkarošanai 2021.–2025. gadā (COM(2021)0171),
 - ņemot vērā nolīgumus par operatīvo un stratēģisko sadarbību starp Eiropas Savienības Aģentūru tiesībsardzības sadarbībai (Eiropolu) un Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, Melnkalni, Ziemeļmaķedoniju un Serbiju, kā arī darba vienošanos, ar ko izveido sadarbības attiecības starp Kosovas tiesībsardzības iestādēm un Eiropolu,
 - ņemot vērā sadarbības nolīgumus starp *Eurojust* un Albāniju, Melnkalni, Ziemeļmaķedoniju un Serbiju,
 - ņemot vērā nolīgumus par sadarbību robežu pārvaldības jomā starp Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*) un Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, Melnkalni, Ziemeļmaķedoniju un Serbiju,
 - ņemot vērā Berlīnes procesu un Rietumbalkānu valstu 2018. gada solījumus apkarot korupciju,
 - ņemot vērā Eiropola 2021. gada 12. aprīļa smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējumu un 2020. gada 5. oktobra interneta organizētās noziedzības draudu novērtējumu,
 - ņemot vērā ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas biroja (*UNODC*) ziņojumu “*Measuring Organized Crime in the Western Balkans*” (“Organizētās noziedzības mērīšana Rietumbalkānos”),
 - ņemot vērā 2016. gada 5. jūlija rezolūciju par cilvēku tirdzniecības apkarošanu ES ārējās attiecībās (?),
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2020. gada 19. jūnija ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par Rietumbalkāniem pēc 2020. gada samita (?),
 - ņemot vērā 2019.–2020. gada rezolūcijas par Komisijas ziņojumiem par Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, Kosovu, Melnkalni, Ziemeļmaķedoniju un Serbiju,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0298/2021),
- A. tā kā organizētā noziedzība ir kļuvusi par centrālu problēmjautājumu starptautiskajās lietās un apdraud mieru un attīstību, kas rada vajadzību pēc ES un tās dalībvalstu, un starptautisko partneru kopējas un saskaņotas atbildes reakcijas;
- B. tā kā organizētās noziedzības efektīva apkarošana ir daļa no ES pievienošanās procesa, it sevišķi pamattiesību kopā un sarunās par 24. nodaļu “Tiesiskums, brīvība un drošība”;
- C. tā kā korupcija un organizētā noziedzība joprojām rada nopietnas bažas visā Rietumbalkānu reģionā, kas var negatīvi ietekmēt arī ES dalībvalstis; tā kā organizētās noziedzības tīkli ir cieši savstarpēji saistīti un sakņojas ES dalībvalstīs un ārpus Savienības valstīs;
- D. tā kā Rietumbalkānu valstu Eiropas integrācijas process ir tieši atkarīgs no to attiecību normalizēšanas gan savā starpā, gan ar kaimiņos esošajām ES dalībvalstīm;
- E. tā kā organizētā noziedzība Rietumbalkānos ir strukturāla problēma ar dziļi sakņotām saiknēm ar uzņēmējdarbības vidi un valsts iestādēm un viens no valsts nozagšanas simptomiem, kuru cenšas novērst reformas saistībā ar ES integrācijas procesu;
- F. tā kā organizētā noziedzība un korupcija iet roku rokā ar nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanas darbībām, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, klientelismu un nesodāmību;

(?) OV C 101, 16.3.2018., 47. lpp.

(?) OV C 362, 8.9.2021., 129. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

- G. tā kā organizētās noziedzības grupējumu savstarpējā sadarbība labi funkcionē — pāri robežām un etniskajam dalījumam — salīdzinājumā ar policijas un tiesu iestādēm Rietumbalkānu valstīs, kurām steidzami ir jāuzlabo koordinācija;
- H. tā kā organizētās noziedzības grupējumi sadarbojas ar grupējumiem no valstīm, kas atrodas Eiropas kaimiņos plašākā ģeogrāfiskā tvērumā, tādu darbību ietvaros kā cilvēku tirdzniecība, migrantu kontrabanda, artefaktu kontrabanda un nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšana;
- I. tā kā saskaņots tiesiskais regulējums, tā efektīva īstenošana un neatkarīgas pretkorupcijas un noziedzības apkarošanas struktūras, kā arī patiesa politiskā griba ir būtiski svarīgas organizētās noziedzības izskaušanai;
- J. tā kā saskaņā ar UNODC ziņojumu “Organizētās noziedzības mērīšana Rietumbalkānos” kriminālvajāšanā un notiesāšanā uzmanība parasti tiek koncentrēta uz noziedzīgu organizāciju zemiem līmeņiem, grupu vadītājiem Rietumbalkānos nereti saņemot nesodāmību;
- K. tā kā pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO) ir sevi pozicionējušas kā nozīmīgas ieinteresētās personas cīņā pret organizēto noziedzību un korupciju reģionā, jo tām ir izšķiroša nozīme it sevišķi korupcijas apkarošanas politikas uzraudzīšanā un izvērtēšanā;
- L. tā kā ir vajadzīgi plašāki pētījumi un uzticami dati par organizēto noziedzību, lai labāk izstrādātu efektīvu politisko reakciju uz organizēto noziedzību un korupciju reģionā;
- M. tā kā izglītībai ir būtiska nozīme noziedzības novēršanā un likumīguma kultūras veicināšanā;
- N. tā kā draudi, ko rada organizētās noziedzības grupējumi, kuru izcelsme ir Rietumbalkānos, ir kļūdaini izmantoti dažās valstīs kā arguments pret pievienošanos ES un tādēļ tie būtu pienācīgi jārisina, lai sekmētu turpmākus soļus Rietumbalkānu valstu ES pievienošanās procesā;
- O. tā kā, lai izpildītu ES dalības kritērijus, Rietumbalkānu valstīm ir jāīsteno vispusīgas reformas izšķiroši svarīgās jomās un jāgūst konkrēti rezultāti tiesu sistēmas reformās un cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību;
- P. tā kā tiesiskuma stiprināšana un korupcijas un organizētās noziedzības apkarošana ir ES Rietumbalkānu 2018. gada stratēģijas stūrakmeņi;
- Q. tā kā projektiem, kas saistīti ar cīņu pret organizēto noziedzību Rietumbalkānos, aptuveni 64 miljoni EUR tika piešķirti no Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA II), kas ir finansējis vairākus valsts un vairāku valstu projektus, atbalstot tiesiskuma efektīvāku administrēšanu organizētās noziedzības un korupcijas lietās Rietumbalkānos, arī ar tiesvedības uzraudzības palīdzību; tā kā arī IPA III ir saistīts ar konkrētiem mērķiem izstrādāt efektīvus instrumentus, lai novērstu un apkarotu organizēto noziedzību, cilvēku un nelikumīgu šaujamieroču tirdzniecību, narkotiku tirdzniecību un nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanu,

Vispārējs situācijas raksturojums

1. uzsver, ka organizētā noziedzība un korupcija vispirms un galvenokārt kaitē Rietumbalkānu valstu iedzīvotājiem, jo tās apdraud viņu tiesības uz drošību un sociālo kohēziju, kā arī viņu uzticēšanos demokrātiskajai sistēmai, rada šķēršļus demokrātiskām reformām un kavē pievienošanās procesu, vienlaikus radot iespējamu un faktisku negatīvu ietekmi uz ES dalībvalstu drošību un stabilitāti;
2. uzsver, ka tas, ka Rietumbalkānu valstīm tiek atņemta Eiropas perspektīva, pasliktina situāciju organizētās noziedzības jomā un ka to var uzlabot tikai tad, ja tiek veicināts ES integrācijas process un sadarbība ar dalībvalstīm; uzsver, ka organizētās noziedzības apkarošana un virzība ES integrācijas procesā ir savstarpēji pastiprinoši procesi, tādēļ ir nepieciešams paātrināt ES integrācijas procesu;
3. pauž viedokli, ka vīzu režīma liberalizācijas Kosovai saistīšana ar cīņu pret organizēto noziedzību ir neefektīva, jo izolācija veicina noziedzīgas darbības; vēlreiz uzsver, ka Kosova ir izpildījusi visus kritērijus vīzu režīma liberalizācijai, un aicina Padomi bez turpmākiem kavējumiem piešķirt vīzu režīma liberalizāciju;

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

4. norāda, ka tiesiskums un cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību ir būtiskas jomas, kurās Rietumbalkānu valstīm ir jāparāda taustāmi rezultāti, lai panāktu lielāku progresu virzībā uz ES; mudina tās ievērojami pastiprināt savus centienus virzīt vajadzīgās reformas un aicina ES kā paplašināšanās politikas prioritāti veicināt attiecīgo starptautisko instrumentu pareizu transponēšanu un īstenošanu, kuri atbalsta tiesiskumu un ir vērsti pret korupciju un organizēto noziedzību, izmantojot finansiālo palīdzību un praktisko sadarbību;
5. atzinīgi vērtē 2021. gada 14. aprīlī publicēto ES stratēģiju organizētās noziedzības apkarošanai 2021.–2025. gadā un mudina ES pastiprināt starptautisko sadarbību noziedzības apkarošanas jomā, it sevišķi ar Rietumbalkānu valstīm, lai efektīvi risināto šos transnacionālos draudus;
6. norāda, ka nodarbinātības iespēju trūkums, korupcija, dezinformācija, valsts nozagšanas elementi, nevienlīdzība, ārvalstu iejaukšanās no tādu nedemokrātisku režīmu puses kā Krievija un Ķīna un lēnais pievienošanās process ES ir to faktoru vidū, kas padara Rietumbalkānu sabiedrību neaizsargātu pret organizēto noziedzību; mudina gan Rietumbalkānu valstu iestādes, gan to starptautiskos partnerus, tostarp ES, pastiprināt centienus šo problēmu risināšanā, jo tās sekmē nestabilitāti, iedragā integrāciju un kavē demokrātisku un ekonomikas attīstību;
7. pauž nožēlu par to, ka daļai vietējās politiskās elites trūkst patiesas politiskās gribas apkaro organizēto noziedzību un korupciju un izskaust jebkādas valsts nozagšanas elementus;
8. pauž nožēlu par daudzos gadījumos vērojamo tiesu iestāžu neatkarības un pienācīgas rīcības trūkumu Rietumbalkānu valstīs un mudina pieņemt stratēģiskāku pieeju, risinot problēmas, ko rada organizētā noziedzība; aicina ES sniegt turpmāku palīdzību, lai veicinātu profesionālisma kultūru un sniegumu kriminālajā tiesvedībā un lai uzlabotu tiesu varas integritāti; atzīmē, ka, lai gan ir panākts neliels progress tieslietu sistēmas reformā, joprojām ir vajadzīgi nozīmīgi centieni, lai gūtu taustāmus rezultātus;
9. mudina Rietumbalkānu valstis pilnībā novērst nepilnības savās krimināltiesību sistēmās, ietverot tiesvedības ilgumu; aicina ES un citus starptautiskos partnerus sniegt papildu norādījumus tiesībsardzības aģentūrām un tiesu varai, lai uzlabotu krimināltiesību profesionālismu un izpildi;
10. atzinīgi vērtē to, ka Rietumbalkānu valstis savos tiesību aktos ir transponējušas ES un starptautiskos standartus par līdzekļu atgūšanu, kā arī citus pasākumus cīņai pret organizēto noziedzību šajā reģionā, piemēram, valdības koordinācijas mehānismu izstrādi un īpašu tiesu un tiesībsardzības vienību izveidi; tomēr pauž nožēlu par to, ka īstenošana joprojām ir zema, un mudina Rietumbalkānu valstis apliecināt savus centienus, atgūstot šādus līdzekļus, lai labumu gūtu visi iedzīvotāji, un noteikt noziedzīgi iegūtu līdzekļu un nozieguma rīku konfiskāciju par prioritāti cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību; aicina sniegt ES palīdzību, lai atbalstītu tiesībsardzības aģentūras vajadzīgās kapacitātes un atbilstīgu apstākļu un resursu iegūšanā, it sevišķi uzsverot nepieciešamību uzlabot valstu prokuratūrās speciālās kriminālistikas zināšanas finanšu noziegumu jomā;
11. aicina Rietumbalkānu valstis koncentrēt centienus un mērķtiecīgi vērsties pret noziedzīgām organizācijām kopumā — papildus atsevišķiem gadījumiem, šādi veidojot pienācīgus rezultātus attiecībā uz augsta ranga noziedznieku kriminālvajāšanu un notiesāšanu; atzīmē, ka krimināltiesību reaģēšanā ir būtiski pareizi identificēt un rūpīgi izmeklēt noziedzīgas darbības kā “organizētas”; mudina attiecīgās iestādes, lai palielinātu spēju likvidēt organizētās noziedzīgās grupas un sekmīgi apkarotu korupciju un organizēto noziedzību, novērst likumdošanas nepilnības, kas ļauj atklāt informatorus un trauksmes cēlētus, un aizsargāt viņus, un viņu tuvākos radniekus pret aizskaršanu, iesūdzēšanu tiesā vai draudiem; mudina apmainīties ar labāko praksi ar dalībvalstīm, kas guvušas īpašus panākumus cīņā pret organizēto noziedzību; aicina ES dalībvalstis atbalstīt liecinieku aizsardzības shēmas, arī ar pārceļšanu;
12. aicina Rietumbalkānu valstis saglabāt stabilus rezultātus cīņā pret organizēto noziedzību, korupciju un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un sagatavot periodiskus valstu ziņojumus par šo jautājumu, kā arī stiprināt iestāžu sadarbību, tostarp informācijas vākšanā un apmaiņā, lai labāk izprastu organizēto noziedzību un cīnītos pret to;

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

13. atkārtoti uzsver nepieciešamību izskaust politiskās un administratīvās saites ar organizēto noziedzību, veicot skaidrus pretkorupcijas aizsardzības pasākumus un efektīvu kriminālvajāšanu plašu rezonansi guvušās korupcijas lietās; aicina ES palielināt atbalstu uz nopelniem balstītas publiskās pārvaldes konsolidācijai; pauž īpašas bažas par ziņojumiem un apsūdzībām, kas norāda uz saiknēm starp augsta līmeņa politiķiem un organizētās noziedzības grupējumiem, savukārt tiesu sistēma ir neefektīva šo apgalvojumu risināšanā; uzsver, ka Rietumbalkānu valstīs būvniecības nozare ir viena no neaizsargātākajām nozarēm pret organizēto noziedzību un korupciju;

14. ar bažām atzīmē, ka noziedzīgas organizācijas izmanto Covid-19 krīzi, arī ļaunprātīgi izmantojot būtiska medicīniskā aprīkojuma un pakalpojumu tiešu publisko iepirkumu veselības aprūpes struktūrām, pārdodot viltotas Covid-19 sertifikātus un pastiprinot nenodrošinātu aizdevumu došanas praksi; aicina Rietumbalkānu iestādes rīkoties pret viltotām vakcīnām un vakcinācijas kartēm; aicina Komisiju sasaitīt budžeta atbalstu ar skaidriem korupcijas apkarošanas mērķiem; šajā sakarā uzsver nepieciešamību izveidot stabilus mehānismus īstenošanas uzraudzībai;

15. atgādina, ka IPA III paredz stingrus nosacījumus un ka finansējums ir jāregulē vai pat jāaptur ievērojama regresa vai pastāvīga progresa trūkuma gadījumā tā saukto "pamattiesību" jomā, it sevišķi tiesiskuma un pamattiesību jomā, ietverot cīņu pret korupciju un organizēto noziedzību; uzsver, ka ES drošības interesēs un tās pienākums ir nodrošināt, lai ES finansējums nekļūtu neefektīvs, stiprinot korumpētu politiku un privileģētu uzņēmumu klientelisma tīklus;

16. norāda, ka saikne starp organizēto noziedzību, politiku un uzņēmējdarbības vidi pastāvēja pirms Dienvidslāvijas sabrukuma un ir turpinājusies kopš 1990. gadiem; nosoda atbildīgo iestāžu šķietamo nevēlēšanos atvērt bijušās Dienvidslāvijas arhīvus; tādēļ atkārtoti aicina atvērt bijušās Dienvidslāvijas arhīva materiālus un jo īpaši piešķirt piekļuvi bijušās Dienvidslāvijas slepenā dienesta (UDBA) un Dienvidslāvijas Tautas armijas slepenā dienesta (KOS) lietām un nodot lietas atpakaļ attiecīgajām valdībām, ja tās to pieprasa;

17. uzsver, cik svarīga ir sadarbība un izlūkdatu apmaiņa ar dalībvalstīm, ar starptautiskajiem partneriem, piemēram, Amerikas Savienotajām Valstīm, Kanādu un Apvienoto Karalisti, kā arī ar tādām starptautiskām organizācijām kā NATO, GRECO, Eiropas Drošības un sadarbības organizācija (EDSO) un UNODC;

18. atzinīgi vērtē atjaunoto konstruktīvo ASV iesaisti Rietumbalkānos, arī koncentrēšanos uz korupcijas apkarošanu; šajā saistībā uzsver ASV izpildrīkojumu, kas paredz sankciju piemērošanu personām, kuras veicina situācijas destabilizēšanu Rietumbalkānos, kā arī ASV darbības, kuras vērstas pret personām un struktūrām, kas izdarušas smagas korupcijas darbības; aicina ES rūpīgi novērtēt iespējamu pievienošanos šādām darbībām;

Konkrēti organizētās noziedzības veidi

19. norāda, ka attiecībā uz cilvēku tirdzniecību Rietumbalkānu valstīs ir gan izcelsmes, gan galamērķa un tranzīta valstīs un ka tirdzniecībā galvenokārt ir iesaistītas sievietes un meitenes, kuras tirgo seksuālas ekspluatēšanas nolūkā; atzīmē, ka cilvēku tirdzniecība ir noziegums ar visaugstāko saiknes īpatsvaru ar organizēto noziedzību; aicina attiecīgās iestādes pievērst lielāku uzmanību profilaksei tajās grupās un to noturības stiprināšanai, kuras ir neaizsargātas pret cilvēku tirdzniecības risku, vienlaikus uzsverot, ka ir vajadzīga dzimumsensitīva daudznozaru pieeja; atzinīgi vērtē ar starptautiskajiem partneriem, tostarp Interpolu un Eiropolu, veiktos kopīgos pasākumus, kuru rezultātā ir arestēti aizdomās turētie cilvēku tirgotāji un cilvēku kontrabandisti;

20. norāda, ka Rietumbalkānu valstīs ir migrantu un bēgļu tranzīta koridors un ka pēdējos gados cilvēku masveida pārvietošanās ir radījusi reģionam un dalībvalstīm milzīgu izaicinājumu; prasa pastiprināt centienus, lai risinātu migrantu kontrabandas problēmu un aizsargātu cilvēku, kurus pārvadā kontrabandisti, jo īpaši nepavadītu nepilngadīgo, pamattiesības, kā arī nodrošināt lielāku informācijas apmaiņu un labāku koordināciju Rietumbalkānu valstu starpā un ar dalībvalstīm; mudina mudina ES un tās dalībvalstis sniegt lielāku palīdzību šo jautājumu risināšanā, piemēram, ar finansiālu un tehnisku atbalstu, slēdzot neformālas un statusa vienošanās un sekmējot sadarbību, izmantojot Kopīgo operatīvo biroju un darbības platformu "Vidusjūras austrumdaļas maršruts", vienlaikus ņemot vērā Rietumbalkānu ceļa specifiku un vajadzības, kā arī palīdzot nodrošināt pienācīgus uzņemšanas apstākļus; aicina uzlabot ES ārējo robežu aizsardzību sadarbībā ar Rietumbalkānu valstīm;

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

21. uzsver, ka cīņa pret noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem ir būtiska, lai atklātu noziedzīgas darbības un novērstu iefiltrēšanos legālajā ekonomikā; uzsver, ka faktisko īpašumtiesību pārredzamība ir nozīmīgs politikas instruments korupcijas, izrietošo nelikumīgo finanšu plūsmu un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas apkarošanā; atzinīgi vērtē Rietumbalkānu valstu valdību centienus novērst nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, tostarp pieņemot pārskatītus regulējumus nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanai; tomēr pauž bažas par to, ka tie netiek pienācīgi īstenoti; atkārtoti norāda, ka ir būtiski jāuzlabo pienācīgas pārbaudes noteikumu izpilde un faktisko īpašumtiesību pārredzamība, tostarp banku nozarē;

22. ar bažām atzīmē pelēkās ekonomikas lielo daļu (tiek lēsts, ka tā atbilst vairāk nekā 30 % no reģiona IKP) un milzīgos nelikumīgos naudas maksājumus Rietumbalkānos; aicina reģiona valdības īstenot pasākumus, lai pēc iespējas samazinātu neformālu rīcību; uzsver, ka interneta bankas pakalpojumu izmantošanas nepietiekama regulēšana palielina nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanas risku, un aicina Rietumbalkānu valstis un Komisiju risināt jautājumu par starptautisku un reģionālu saskaņošanu ES plašināšanās procesa ietvaros;

23. atzinīgi vērtē Rietumbalkānu valstu apņemšanos apkarot kājnietu ieroču un vieglo ieroču nelikumīgu tirdzniecību, jo īpaši — pieņemot reģionālu ceļvedi ES un Rietumbalkānu augstākā līmeņa sanāksmē Londonā ar mērķi cīnīties pret kājnietu ieroču un vieglo ieroču nelikumīgu glabāšanu, izmantošanu, ražošanu un tirdzniecību; tomēr uzsver, ka ES 2020.–2025. gada rīcības plāns attiecībā uz šaujāmieroču nelikumīgu tirdzniecību liecina, ka šaujāmieroču nelikumīga turēšana un tirdzniecība joprojām ir nopietns problēmjautājums, jo lielākā daļa ieroču, ko atklāj un izmanto organizētajā noziedzībā ES, nāk no šā reģiona; aicina sešas Rietumbalkānu valstis ieguldīt programmās, lai atbalstītu atbrūnošanu;

24. uzsver Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas informācijas apstrādes centra vieglo un kājnietu ieroču kontrolei (SEESAC) nozīmīgo darbu, lai stiprinātu valstu un reģionālo ieinteresēto personu spēju kontrolēt un samazināt vieglo un kājnietu ieroču izplatīšanu un ļaunprātīgu izmantošanu, un mudina panākt lielāku sadarbību un koordināciju ar SEESAC;

25. norāda, ka sešas Rietumbalkānu valstis joprojām ir nozīmīgs narkotiku kontrabandas tranzīta reģions un ka narkotiku ražošana un tirdzniecība ir visbiežāk notiesātie noziegumi reģionā; atzinīgi vērtē kopīgo narkotiku apkarošanas operāciju pieaugošo skaitu; šajā sakarībā aicina pastiprināt sadarbību starp ES tiesībsardzības aģentūrām, piemēram, Eiropolu, un dalībvalstu un Rietumbalkānu valstu tiesībsardzības struktūrām; uzsver, ka tiesībsardzības iestādēm ir jāattīsta sava spēja labāk uzraudzīt un apkarot narkotiku tirdzniecību;

26. norāda uz organizētās kibernetizācijas pieaugumu; atzinīgi vērtē Rietumbalkānu valstu centienus paplašināt spējas apkarot kibernetizāciju un palielināt kriminālvajāšanu par kibernetizāciju; mudina ES palīdzēt Rietumbalkānu valstīm ar atbilstīgiem instrumentiem un līdzekļiem, lai novērstu kibernetizāciju un citus draudus tiešsaistē, tostarp izmantojot jaunizveidoto Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kibernetizācijas kompetenču centru; uzsver, ka ciešā sadarbībā ar Eiropas partneriem ir svarīgi apkarot manipulatīvu dezinformāciju;

27. aicina ES un Rietumbalkānu valstis kopīgi darboties, lai novērstu pastāvīgos un pieaugošos draudus kultūras mantojuma aizsardzībai un saglabāšanai un apkarotu kultūras priekšmetu kontrabandu, jo īpaši konfliktu zonās; mudina pastiprināt sadarbību starp dažādajām tiesībsardzības iestādēm, tostarp tūlītēju informācijas apmaiņu starp valstu izlūkošanas aģentūrām, un pastiprināt sadarbību starp tiesībsardzības iestādēm un mākslas un arheoloģijas kopienām;

28. norāda, ka Rietumbalkānu valstīm ir jāpastiprina centieni citu nelikumīgu darbību apkarošanā, kuras īsteno organizēti noziedzīgi grupējumi un kuras cita starpā ietver darbaspēka ekspluatāciju, vides noziegumus, piemēram, nelikumīgu mežizstrādi un malumedniecību, un izspiešanu;

Sadarbība ar ES (tās dalībvalstīm un aģentūrām) un reģionālā sadarbība

29. atzinīgi vērtē pastiprināto sadarbību starp ES un Rietumbalkānu valstīm cīņā pret organizēto noziedzību un mudina ES turpināt atbalstīt spēju veidošanu Rietumbalkānos un policijas un tiesu iestāžu sadarbības atvieglošanu cīņā pret organizēto noziedzību; uzsver, ka visos sadarbības nolīgumos ar ES struktūrām ir pilnībā jāievēro pamattiesības un jānodrošina atbilstīgs datu aizsardzības līmenis; aicina Rietumbalkānu valstis panākt turpmāku tiesību aktu saskaņošanu ar ES acquis publiskā iepirkuma un cīņas pret organizēto noziedzību un terorismu, nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanu un kibernetizācijas jomā;

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

30. iesaka stiprināt esošās ES finansētās struktūras, piemēram, Reģionālās sadarbības padomi, lai nodrošinātu, ka tās var konsekventi iesaistīties, veicinot turpmāku sadarbību starp ES, tās dalībvalstīm un Rietumbalkānu valstīm;

31. atzinīgi vērtē sadarbības nolīgumu noslēgšanu starp *Eurojust* un Albāniju, Ziemeļmaķedoniju, Melnkalni un Serbiju, kā arī pilnvarojumu sākt sarunas ar Bosniju un Hercegovinu; mudina Padomi atļaut pēc iespējas drīz sākt sarunas par līdzīgu nolīgumu ar Kosovu, jo tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās ar visām Rietumbalkānu valstīm ir izšķiroša nozīme organizētās noziedzības, it sevišķi cilvēku tirdzniecības un narkotiku kontrabandas, kas reģionā veido lielāko daļu noziedzīgo darbību, apkarošanā; atzīmē, ka *Eurojust* ir sekmējis aptuveni 200 kopīgas kriminālizmeklēšanas starp ES dalībvalstīm un Rietumbalkānu valstīm;

32. atzinīgi vērtē veiksmīgo sadarbību ar koordinācijas prokuroriem no Albānijas, Melnkalnes, Ziemeļmaķedonijas un Serbijas, kas norīkoti darbam *Eurojust*, lai sniegtu atbalstu pārrobežu izmeklēšanās, kurās iesaistītas to valstis, un uzsver, ka pēc sadarbības koordinācijas prokuroru iecelšanas ir ievērojami pieaudzis lietu apjoms, kas tiek izskatītas; šajā sakarībā mudina īstenot līdzīgu sadarbību ar pārējām Rietumbalkānu valstīm; atzinīgi vērtē pieaugošo tiesu iestāžu sadarbības gadījumu skaitu kopš 2019. gada, neraugoties uz Covid-19 pandēmijas izraisītajiem sarežģītajiem apstākļiem;

33. uzsver, ka Rietumbalkāni ir Eiropam sevišķi nozīmīgs reģions; atzinīgi vērtē operatīvās sadarbības nolīgumus starp Eiropu un piecām Rietumbalkānu valstīm, kā arī darba vienošanos ar Kosovai tiesībsardzības iestādēm; aicina šos nolīgumus pilnībā īstenot un atzinīgi vērtē sekmīgās operācijas, kas tika veiktas šajā sadarbībā; atzinīgi vērtē Eiropas koordinācijas biroja izveidi Albānijā 2019. gadā un lēmumu atvērt līdzīgus koordinācijas birojus Bosnijā un Hercegovinā un Serbijā; mudina īstenot līdzīgu sadarbību ar pārējām Rietumbalkānu valstīm; turklāt uzsver, ka ir svarīgi sadarboties ar Eiropas Prokuratūru (*EPPO*) un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*); šajā saistībā aicina ES un Rietumbalkānu valstis izveidot satvaru auglīgai sadarbībai starp *EPPO* un Rietumbalkānu valstīm, lai nodrošinātu, ka *EPPO* var efektīvi izmantot savu kompetenci ES finansējuma jomā, it sevišķi *IPA III* līdzekļu jomā Rietumbalkānu valstīs;

34. atzinīgi vērtē ES Tiesībsardzības apmācības aģentūras (*CEPOL*) darba nolīgumus ar Rietumbalkānu valstīm par konkrētiem jautājumiem, kas saistīti ar organizētās noziedzības apkarošanu; uzsver, ka ir svarīgi vēl vairāk stiprināt jau izveidotos mehānismus starp *CEPOL* un Rietumbalkānu reģionu; ņem vērā *GRECO* izdotos specializētos valstu ziņojumus un uzsver, ka ES pievienošanās sarunvalstīm ir jāuzlabo sadarbība ar *GRECO* un pilnībā jāīsteno konkrētie ieteikumi;

35. uzsver, ka Interpols ir svarīgs instruments cīņā pret organizēto noziedzību; pauž nožēlu par to, ka Kosova vēl nav Interpola dalībniece, neraugoties uz tās vairākkārtējiem mēģinājumiem par tādu kļūt; aicina dalībvalstis proaktīvi atbalstīt Kosovai izteikto vēlmi pievienoties šai organizācijai; uzskata, ka visu sešu Rietumbalkānu valstu dalība Interpolā un Eiropolā vēl vairāk uzlabotu to pasākumu efektivitāti, kas vērsti pret transnacionāliem noziegumiem;

36. atzinīgi vērtē to, ka ir stājušies spēkā nolīgumi par sadarbību robežu pārvaldības jomā starp Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*) un Albāniju, Melnkalni un Serbiju, ļaujot *Frontex* veikt kopīgas operācijas šajās valstīs, lai uzlabotu robežu pārvaldību, apkarotu pārrobežu noziedzību un kontrolētu neatbilstīgu migrāciju saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un pilnībā ievērojot cilvēktiesības; atzinīgi vērtē līdzīgus statusa nolīgumus, kas sākti ar Ziemeļmaķedoniju un Bosniju un Hercegovinu, un aicina visas puses pēc iespējas ātrāk virzīt šo nolīgumu ratifikāciju un strādāt pie līdzīga nolīguma ar Kosovu; uzsver, ka ir jāturpina pilnveidot sadarbību starp *Frontex* un Rietumbalkānu valstīm jautājumos saistībā ar organizētās noziedzības apkarošanu;

37. atkārtoti uzsver nepieciešamību pievērst lielāku uzmanību preventīviem pasākumiem un izglītībai, it sevišķi par jautājumiem saistībā ar organizētās noziedzības un cilvēku, narkotiku un ieroču tirdzniecības negatīvo ietekmi uz sabiedrību, kā arī pienācīgai izpratnei par pilsonību, un palielināt izturētspēju, pievēršot lielāku uzmanību sociālekonomiskajiem apstākļiem, jo īpaši piepilsētu un lauku apvidos, un sniegt atbalstu vietējām iniciatīvām, lai mazinātu neaizsargātību pret noziedzību un korupciju, vienlaikus uzsverot nepieciešamību pēc dzimumsensitīvas daudznozaru pieejas; uzsver demokrātisku spēju veidošanas nozīmi Rietumbalkānu reģionā, tostarp ar specializētām programmām un izmēģinājuma projektiem, kuri vērsti uz līdzdalības demokrātijas stiprināšanu un ar organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanu saistītu jautājumu apspriešanu;

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

38. uzsver, ka ir svarīgi uzraudzīt saiknes starp organizētās noziedzības grupējumiem un radikāli noskaņotām personām un teroristu organizācijām; atkārtoti norāda uz to, cik svarīga ir ES nozīme teroristu finansēšanas un nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanas apkarošanā; mudina šajā saistībā izvērst sadarbību, it sevišķi ar ES atbalstu finanšu ekspertu apmācīšanai reģionā, ar informācijas apmaiņu un ar labākās prakses un zināšanu apmaiņu; atzinīgi vērtē to, ka Rietumbalkānu augstākā līmeņa sanāksmes dalībnieki Berlīnē 2021. gada 5. jūlijā atzina nepieciešamību pēc vairāku aģentūru reakcijas, tostarp pēc sadarbības ar privāto sektoru un PSO, lai palielinātu kopīgā darba efektivitāti smagu un organizētu noziegumu, nelikumīgu finanšu, korupcijas un terorisma apkarošanā;

39. uzsver, ka reģionālajai sadarbībai ir būtiska nozīme, lai cīņa pret organizēto noziedzību būtu efektīva; atzinīgi vērtē darbu, kas tiek veikts esošajās reģionālajās iniciatīvās, kuru mērķis ir stiprināt iestāžu attiecības korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanā starp Rietumbalkānu valstīm, piemēram, Dienvidaustrumeiropas Tiesībaizsardzības centru, un mudina paplašināt reģionālo sadarbību, lai efektīvāk apkarotu pārrobežu organizēto noziedzību;

40. atzinīgi vērtē reģionālo iniciatīvu nozīmi, iesaistot ES dalībvalstis un Rietumbalkānu valstis, piemēram, Eiropas Savienības stratēģiju Adrijas un Jonijas jūras reģionam (*EUSAIR*), Adrijas un Jonijas iniciatīvu, Centrāleiropas iniciatīvu un Berlīnes procesu; mudina gan ES dalībvalstis, gan Rietumbalkānu valstis piedalīties šajās iniciatīvās un pilnībā izmantot to potenciālu;

41. atzinīgi vērtē finansējumu *IPA* ietvaros projektiem, kuri ietver visu reģionu un kuru mērķis ir uzlabot Rietumbalkānu valstu spējas korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanā; it sevišķi atzinīgi vērtē liecinieku aizsardzības *IPA* II programmu, kuras rezultātā ir izveidots "Balkānu tīkls"; aicina turpināt šo sadarbību un aicina Rietumbalkānu partnerus uzņemties atbildību, lai saglabātu tīkla dzīvotspēju;

42. atbalsta *IPA* finansētu vairāku valstu programmu, kas "atbalsta tiesiskuma efektīvāku administrēšanu korupcijas un organizētās noziedzības lietās Rietumbalkānos, arī ar tiesvedības uzraudzības palīdzību" kā soli efektīvākas tiesu iestāžu reaģēšanas virzienā, vērstoties pret korupciju un organizēto noziedzību Rietumbalkānos; aicina Rietumbalkānu valstu valdības pilnībā īstenot ieteikumus, kas sagatavoti dalībvalstu ekspertu veiktās profesionālas izvērtēšanas ietvaros;

43. uzskata, ka Rietumbalkānu partneriem būtu aktīvi jāiesaistās konferencē par Eiropas nākotni un ka tie būtu jāiekļauj plašākās Eiropas debatēs par organizētās noziedzības apkarošanu;

44. aicina starptautiskos līdzekļu devējus nodrošināt labāku koordināciju starp dažādām programmām, kuras apkaro organizēto noziedzību un korupciju Rietumbalkānos, lai nepieļautu pārklāšanos un palielinātu starptautiskās sadarbības efektivitāti šajās jomās;

45. ar bažām norāda, ka trūkst ticamu datu par organizēto noziedzību reģionā, un aicina Rietumbalkānu valstis palielināt izpratni par organizēto noziedzību, uzlabojot to spējas vākt un apstrādāt uzticamus datus par organizēto noziedzību; uzsver, ka ir vajadzīga dziļāka starpdisciplināra pētniecība un intersekcionāla dzimumu līdztiesības pieeja, un mudina Rietumbalkānu valstis sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, lai izveidotu valstu statistikas sistēmas, kas reģistrē un analizē organizēto noziedzību, lai labāk izstrādātu efektīvu, uz pierādījumiem balstītu politiku organizētās noziedzības un korupcijas novēršanai un apkarošanai;

Pilsoniskās sabiedrības un mediju loma

46. uzsver PSO, akadēmisko aprindu un žurnālistu būtisko lomu valdību, tiesu iestāžu un tiesībaizsardzības aģentūru darba uzraudzīšanā cīņā pret organizēto noziedzību panākto rezultātu novērtēšanā; norāda, ka Rietumbalkānu valstīs liela mērā ir ieviests tiesiskais un institucionālais satvars pilsoniskās sabiedrības organizāciju līdzdalībai, taču pauž nožēlu, ka to potenciāls netiek pilnībā izmantots un ka dažkārt PSO, kuru uzmanības centrā ir korupcija un organizētā noziedzība, saskaras ar naidīgumu no savu valdību puses; prasa, lai pilsoniskās sabiedrības organizācijas tiktu vairāk iesaistītas likumdošanas procesā un lai tām būtu iespēja sniegt jēgpilnu ieguldījumu svarīgākajos tiesību aktos; šajā sakarībā aicina Rietumbalkānu iestādes steidzami izstrādāt, pieņemt un īstenot labākus tiesību aktus par brīvu piekļuvi informācijai, izmantojot iekļaujošus procesus;

Trešdiena, 2021. gada 15. decembris

47. atzinīgi vērtē būtisko nozīmi, kas PSO ir preventīva darba īstenošanā, atbalstot neaizsargātas grupas, formulējot politikas virzienus un uzņemoties veikt pārraudzību gadījumos, kad nav neatkarīgu valsts struktūru; pauž bažas par nomelnošanas kampaņām, spiedienu un iebiedēšanām, kas paātrina darbības telpas samazināšanos pilsoniskās sabiedrības organizācijām;

48. mudina PSO Rietumbalkānos izveidot spēcīgākus pilsoniskās sabiedrības dalībnieku tīklus, apzināt vietējos partnerus, kas strādā ar līdzīgiem jautājumiem, un dalīties pieredzē un paraugpraksē, lai izprastu organizētās noziedzības būtību un cēloņus un atbalstītu radikālizācijas novēršanu reģionā; atzinīgi vērtē tādu ieinteresēto personu kā Radikalizācijas izpratnes tīkls un Eiropas Stratēģiskās komunikācijas tīkls ieguldījumu stratēģiskās komunikācijas kampaņās;

49. atzīmē, ka daudzas pilsoniskās sabiedrības organizācijas ir atkarīgas no privāta finansējuma un saskaras ar sarežģījumiem pietiekamu līdzekļu piesaistē, lai turpinātu savas darbības; atzīst, ka dotācijas nereti tiek piešķirtas īstermiņa projektiem un ka ir maz atbalsta darbībām, kas vērstas pret organizēto noziedzību; atzīst, ka īstermiņa finansējuma rezultātā darbinieki tiek pieņemti darbā tikai konkrēta projekta vajadzībām, kas noved pie stabilas nodarbinātības standartu trūkuma un ierobežo darbinieku iespējas attīstīt pamatprasmes, tādējādi iedragājot ilgtermiņa stratēģisko plānošanu;

50. atzinīgi vērtē pētniecisko žurnālistu vērtīgo darbu, kuri ziņo par plašu rezonansi guvušām lietām un atklāj saiknes starp organizētās noziedzības grupējumiem, politiķiem un uzņēmējdarbības aprindām; stingri nosoda agresiju, tostarp apzinātas nogalināšanas, iebiedēšanas, naida runas un nomelnošanas kampaņas, kas vērstas pret pētnieciskajiem žurnālistiem un pilsonisko sabiedrību; ar īpašām bažām norāda uz naida runu un neslavas celšanas kampaņām, ko īsteno valstu amatpersonas, deputāti un valdību pārstāvji, valdošās partijas un mediji, kas pieder valstij vai ko daļēji finansē valsts; aicina iestādes un tiesībsargāšanas iestādes nodrošināt, ka pētnieciskie žurnālisti un pilsoniskā sabiedrība tiek aizsargāti un var darboties netraucēti, un mudina sodīt visus naida runas veidus, kas vērsti pret minoritātēm un neaizsargātām grupām, jo īpaši valsts vai etniskās izcelsmes grupām; atkārtoti aicina Komisiju un Eiropas Ārējās darbības dienestu stiprināt sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, NVO, uz reformām orientētiem politikas veidotājiem, akadēmiskajām aprindām un vietējiem neatkarīgajiem medijiem un atbalstīt tos; mudina Komisiju un vietējās ES delegācijas sadarboties ar vietējām ieinteresētajām personām, lai pilnveidotu procedūras korupcijas un organizētās noziedzības lietu tiesvedības regulārai uzraudzībai;

51. pauž dziļu nožēlu par stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību (SLAPP) gadījumu pieaugošo skaitu, ko nereti izmanto, lai draudētu un iesūdzētu tiesā žurnālistus un personas nolūkā neļaut viņiem atklāt pie varas esošo personu pārkāpumus; aicina Rietumbalkānu iestādes ievērojami pastiprināt darbu pie tā, lai nodrošinātu mediju īpašumtiesību pārredzamību un ziņu sadaļu neatkarību un aizsargātu mediju brīvību pret politisku iejaukšanos, jo tie ir brīvas un demokrātiskas sabiedrības pamatlementi, kam ir būtiska nozīme organizētās noziedzības un korupcijas sekmīgā apkarošanā;

o

o o

52. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu un Rietumbalkānu valstu valdībām un parlamentiem.